

KELTAINEN KIRJASTO

ELIZABETH STROUT

KAIKKI ON
MAHDOLLISTA

KELTAINEN KIRJASTO

ELIZABETH STROUT:

Nimeni on Lucy Barton (2016, suom. 2018)

Kaikki on mahdollista (2017, suom. 2019)

ELIZABETH STROUT

Kaikki on mahdollista

Suomentanut

KRISTIINA RIKMAN

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos *Anything Is Possible*
ilmestyi Yhdysvalloissa 2017.

Copyright © 2017 by Elizabeth Strout

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Tammi 2019

This translation is published by arrangement with Random House,
a division of Penguin Random House LLC.

Painettu EU:ssa

ISBN 978-952-04-0089-7

Veljelleni
Jon Stroutille

Sisällys

Merkki	9
Tuulimyllyt	38
Säröillä	69
Viiveteoria	97
Mississippi Mary	121
Sisko	156
Dottien aamiaismajoitus	187
Lumisokea	215
Lahja	233

Merkki

Tommy Guptill oli perinyt isältään maitotilan, joka sijaitsi Illinoisissa parin mailin päässä Amgashin kaupungista. Monta vuotta sitten oli käynyt niin, että koko maitotila oli palanut poroksi, mutta Tommy heräsi vieläkin joskus öisin kauhuun, joka oli vallannut hänet sinä yönä. Navetan lähellä ollut päärakennus oli myös palanut perustuksiaan myöten, tuulen lennättämät kipinät olivat sytyttäneet sen. Se oli hänen syytään – hän oli aina ajatellut, että se oli hänen syytään – koska hän ei ollut tarkistanut edellisenä iltana, oliko lypsykoneet suljettu kunnolla, ja palo oli saanut alkunsa niistä. Ja kerran irti päästyään tuli oli nielaissut koko paikan. He menettivät kaiken, vain olohuoneen peilin messinkinen kehys löytyi seuraavana päivänä raunioista. Tommy jätti sen sinne. Oli järjestetty keräys: lapset olivat käyneet viikkokausia koulua luokkatovereidensa vaatteissa, kunnes hän oli saanut kootuksi itsensä ja hankituksi vähän rahaa. Hän oli myynyt maatilan naapurin isännälle, vaikka ei siitä paljon

kertynyt. Sitten hän ja hänen vaimonsa, lyhyt kaunis nainen nimeltä Shirley, ostivat uudet vaatteet ja uuden kodin ja Shirley oli kestänyt urheasti kaiken. He olivat joutuneet ostamaan talon hiljalleen ränsistyvistä Amgashista, ja lapset olivat menneet kouluun sinne eivätkä Carlisleen, jossa he olivat ennen käyneet koulua, koska maa-tila oli sijainnut noiden kahden kaupungin puolivälissä. Tommy meni vahtimestariksi Amgashin kouluun, pysyvä työpaikka miellytti häntä eikä hänen tarvinnut mennä kenenkään rengiksi, sitä hän ei olisi kestänyt. Hän oli ollut siihen aikaan kolmekymmentäviisivuotias.

Nykyään lapset olivat aikuisia, heillä oli omia lapsia, hekin jo aikuisia, ja hän asui edelleen Shirleyyn kanssa pikku talossaan. Shirley oli istuttanut kukkia talon ympärille, mikä ei ollut siinä kaupungissa ihan tavallista. Tommy oli ollut kovasti huolissaan lapsista tulipalon aikaan. Heidän kotinsa oli ollut paikka, jonne tehtiin luokkaretkiä – joka kevät Carlislen koulun viidesluokkalaiset olivat tulleet päiväksi maalle, he olivat syöneet eväitään navetan vieressä pukkipyörien ääressä ja talsineet sitten navetan läpi katsellen lehmiä lypsäviä miehiä, sitä miten valkoisena vaahtoava maito nousi läpinäkyviin muoviputkiin ja kulki heidän yläpuolellaan – ja nyt heidän isänsä oli se mies, joka lakaisi luudallaan ”taikapölyä”, jolla peitettiin käytävässä pahoinvoineiden lasten oksennukset, mies jolla oli harmaat housut ja valkoinen paita, johon oli kirjailtu punaisella hänen nimensä *Tommy*.

No jaa. Oli siitä selvitty.

Tänä aamuna Tommy ajeli hiljalleen asioillaan pitkin Carlislen katuja; oli aurinkoinen toukokuun lauantai ja hänen vaimonsa täyttäisi parin päivän päästä kahdeksankymmentäkaksi. Kaikkialla ympärillä oli avoimia peltoja, taimelle noussutta maissia ja soijapapua. Toiset pellot olivat vielä ruskeita, vastakynnettyjä, ja kaiken yllä kohosi korkea sininen taivas, vain jokunen valkea pilvenhattara näkyi horisontissa. Hän ohitti Bartonien talolle vievän tien varressa kyltin, jossa luki edelleen OMPELUA JA KORJAUSTÖITÄ, vaikka Lydia Barton, joka oli ommellut ja korjaillut vaatteita, oli kuollut jo vuosia sitten. Bartonin perhe oli ollut yhteiskunnan pohjasakkaa jopa Amgashin kaltaisessa kaupungissa, niin äärimmäistä heidän köyhyytensä ja omituisuutensa oli ollut. Perheen esikoispoika, Pete, asui talossa nykyään yksin, lapsista keskimäinen oli muuttanut parin kaupungin päähän, ja kuopus, Lucy Barton, oli lähtenyt kotoa jo vuosia sitten ja päätynyt asumaan New York Cityyn. Tommy oli ajatellut Lucya paljon. Kaikkia niitä vuosia, jotka tyttö oli viettänyt koulussa tuntien jälkeen, yksikseen luokkahuoneessa, neljänneltä luokalta lukion viimeiselle; vuosikausiin tyttö ei ollut pystynyt katsomaan edes Tommya silmiin.

Mutta nyt Tommy siis ajoi autolla ohi paikan, jossa hänen maitotilansa oli ennen ollut – tätä nykyä siellä oli pelkkää peltoa, ei merkkiäkään maalaistalosta – ja hän ajatteli, kuten usein teki, entistä elämää. Silloin kaikki oli ollut hyvin. Mutta ei hän surrut tapahtunutta. Tommyyn tapoihin ei kuulunut murehtia menneitä, ja

tulipaloyönä – kaiken kauhun keskellä – hän oli tajunnut, että tärkeintä maailmassa olivat hänen vaimonsa ja lapsensa ja että ihmiset elivät koko ikänsä tajuamatta sitä yhtä selkeästi kuin hän. Hän ajatteli sitä alinomaa. Itsekseen hän piti tulipaloa Jumalan lahjana, joka hänen oli pidettävä omana tietonaan. Hän piti sen omana tietonaan, koska ei halunnut, että häntä pidettäisiin miehenä, joka puolusteli murhenäytelmää, eikä hän halunnut että kukaan – ei edes hänen rakas vaimonsa – ajattelisi niin. Mutta silloin yöllä, kun vaimo oli huolehtinut lapsista tien toisella puolen – hän oli häätänyt heidät kiireesti ulos talosta nähdessään, että navetta paloi – kun hän oli katsellut jättimäisten liekkien loimottavan yötaivasta vasten ja kuullut kuolevien lehmien hirveän mölinän, hän oli käynyt läpi monenlaisia tunteita, mutta vasta talon katon romahdettua, sen pudottua heidän makuuhuoneisiinsa ja olohuoneeseen, jonka seinillä oli lasten ja hänen vanhempiansa valokuvat, vasta kun hän oli nähnyt sen tapahtuvan, hän oli tuntenut – mitä sitä kiistämään – hän oli tuntenut Jumalan läsnäolon ja ymmärtänyt, miksi enkelit aina kuvattiin siivellisinä, koska enkelikokemus se oli ollut – hän oli kuullut humahduksen, ei se ollut edes ääni, ja sitten Jumala, kasvoton, mutta Jumala silti, oli painautunut häntä vasten ja välittänyt sanattomasti – hyvin lyhyesti, ohikiitävästi – viestin vain Tommyn ymmärrettäväksi: *Kaikki on hyvin, Tommy*. Ja Tommy oli tajunnut että kaikki oli hyvin. Kaikki käsitämätöntä, mutta silti hyvin. Ja niin oli ollut. Hän oli usein ajatellut, että lapsista oli kasvanut paljon myötä-

tuntoisempia, kun he olivat joutuneet käymään koulua köyhien lasten kanssa, eivätkä sellaisten, joiden kodit olivat samanlaisia kuin heidän entisensä. Siitä pitäen hän oli toisinaan tuntenut Jumalan läsnäolon ikään kuin kultaisena kajona hyvin lähellä itseään, mutta ei Jumala ollut toistamiseen vierailut hänen luonaan, ja hän tiesi oikein hyvin, mitä ihmiset olisivat ajatelleet, joten hän pitäisi kuolinpäiväänsä asti omana tietonaan, että oli saanut merkin Jumalalta.

Mutta tällaisena kevätaamuna vastakynnetyn maan haju toi hänen mieleensä lehmien hajun, niiden sie-
rainten kosteuden, niiden mahojen lämmön ja nave-
tat – niitä oli ollut kaksi – ja hän kertasi ajatuksissaan mieleensä nousevat tapahtumat. Varmaan siksi, että hän oli juuri ohittanut Bartonien paikan, hän ajatteli Ken Bartonian, noiden köyhien, surkeiden lasten isää, miestä joka oli tehnyt hänelle satunnaisia hommia, ja sitten hän ajatteli – niin kuin usein teki – Lucyä, joka oli lähtenyt collegeen ja päätynyt New York Cityyn. Tytöstä oli tullut kirjailija.

Lucy Barton.

Tommy pudisti päätään. Tommy tiesi paljon asioita siksi, että oli ollut yli kolmekymmentä vuotta koulun talonmiehenä. Hän oli perillä tyttöjen raskauksista ja juopoista äideistä ja pettävistä puolisoista, sillä hän kuuli miten oppilaat juttelivat noista asioista vessakopperoissa tai ruokalan ovella; hän oli monin tavoin näkymätön ja hän ymmärsi sen. Mutta eniten hän oli kantanut huolta Lucy Bartonista. Jotkut lapset olivat kiusanneet julmasti

Lucya ja tämän siskoa Vickyä ja heidän veljeään Peteä, jotkut opettajistakin. Mutta koska Lucy oli jäänyt koulun jälkeen luokkaan vuosien varrella niin usein, Tommy uskoi – vaikka tyttö harvoin puhuikin – tuntevansa hänet parhaiten. Kerran, kun Lucy oli ollut neljännellä luokalla ja Tommy oli ollut töissä ensimmäistä vuottaan, hän oli avannut luokkahuoneen oven ja löytänyt tytön nukkumasta lämpöpatterin vierestä, kolmen yhteen työnnetyn tuolin päältä päällystakki peittonaan. Lucy oli ollut sikeässä unessa. Hän oli katsonut tyttöä, nähnyt miten tämän rinta kohoili hiljaa, ja nähnyt tummat renkaat hänen silmiensä alla ja silmäripset, jotka olivat kuin pienet tuikkivat tähdet. Tytön silmäluomet olivat olleet kosteat, aivan kuin hän olisi itkenyt ennen nukahtamistaan. Tommy oli perääntynyt ovelta mahdollisimman hiljaa; hänestä oli tuntunut melkein sopimattomalta osua luokkaan tuolla lailla.

Mutta toisella kertaa – nyt hän muisti sen – Lucy oli varmaan ollut keskikoulussa, kun hän oli sattunut luokkaan ja nähnyt tytön piirtelemässä mustalle liitutaululle. Hän oli lopettanut heti kun Tommy oli astunut huoneeseen. ”Jatka vain”, hän oli sanonut. Taululle oli piirretty köynnös ja siihen paljon pieniä lehtiä. Lucy siirtyi pois taululta ja sitten hän oli äkkiä puhunut Tommylle. ”Minä katkaisin liidun”, hän sanoi. Tommy sanoi, ettei se haitannut. ”Tein sen tahallani”, tyttö sanoi ja väläytti pienen hymyn ennen kuin katsoi pois. ”Tahallasiko?” Tommy kysyi ja tyttö nyökkäsi hymynkare suupielessä. Tommy meni hakemaan laatikosta ehjän liidun, napsautti sen

kahtia ja iski silmää tyttölle. Hänen muistinsa mukaan tyttö oli melkein kikattanut. ”Sinäkö tuon piirsit?” hän kysyi ja osoitti köynnöstä ja sen pieniä lehtiä. Lucy oli kohauttanut harteitaan ja kääntänyt hänelle selkensä. Mutta tavallisesti hän istui pulpetissaan ja luki tai teki kotitehtäviään, Tommy näki sen.

Edessä oli pysähtymismerkki ja Tommy sanoi hiljaa itsekseen: ”Lucy, Lucy, Lucy B. Minne sinä menit, miten sinä pääsit pakoon?”

Hän tiesi miten. Lucyn viimeisen lukiovuoden keväällä Tommy oli nähnyt tytön tuntien jälkeen koulun käytävällä, ja tämä oli sanonut äkkiä aivan avoimesti, silmät suurina: ”Herra Guptill, minä pääsen collegeen!” Ja Tommy oli sanonut: ”Mutta sehän on suurenmoista!” Lucy oli kietonut kätensä hänen ympärilleen eikä ollut halunnut päästää irti, joten Tommy oli halannut häntä myös. Hän muisti halauksen siksi, että tyttö oli ollut niin laiha, hän oli tuntenut tytön hauraat luut ja hänen pienet rintansa ja siksi, että hän mietti usein kuinka usein – tai kuinka harvoin – tuota tyttöä oli halattu.

Tommy lähti liikkeelle pysähtymismerkkin jälkeen ja ajoi kaupunkiin; heti kohta vastaan tuli pysäköinti-alue. Tommy ajoi sinne, nousi autosta ja siristeli silmiään auringossa. ”Tommy Guptill”, joku mies huusi ja kääntyessään Tommy näki Griff Johnsonin lähestyvän tuttuun tapaansa ontuen, sillä Griffin toinen säari oli toista lyhyempi eikä edes vasiten tehty kenkä auttanut. Griff tuli käsi ojossa, valmiina tervehtimään. ”Griffith”,

Tommy sanoi ja he veivasivat kättä pitkään ja kaiken aikaa autot matelivat heidän ohitseensa Main Streetillä. Griff oli kaupungin vakuutusmies, ja hän oli suhtautunut Tommyyn hyvin. Kuultuaan, ettei Tommy ollut vakuut-
tanut maatalaansa sen täydestä arvosta, Griff oli sanonut: ”Tapasin sinut liian myöhään”, mikä olikin totta. Mutta Griff, pyöreänaamainen ja nyt jo isomahainenkin, oli edelleen ystävällinen Tommyle. Itse asiassa – Tommy tuumi – hän ei tiennyt ketään, joka olisi suhtautunut häneen nyreästi. Kun tuulenpuuska pyörähti heidän ympärillään, he puhuivat lapsistaan ja lapsenlapsistaan. Griffillä oli pojanpoika, joka oli sortunut huumeisiin ja se oli Tommysta hyvin surullista, joten hän vain kuunteli ja nyökkäili ja katseli pää kenossa Main Streetiä reu-
nustavia puita, niiden lehdet olivat vastapuhjenneita ja kirkkaanvihreitä, ja sitten hän kuunteli tarinaa toisesta pojanpojasta, joka opiskeli lääkäriksi, ja sanoi: ”Hei, sehän on hieno juttu, menestystä”, ja sitten he taputtivat toisiaan olalle ja jatkoivat matkaa.

Marilyn Macauley oli sovittamassa leninkiä vaate-
kaupassa, jonka ovella kilahtava kello ilmoitti Tommyn saapumisesta. ”Kas Tommy, mikä sinut tänne lennätti?” Marilyn sanoi ajatelleensa hankkia uuden leningin parin viikon päästä pidettäviin tyttärentyttärensä ristiäisiin, ja hän nykäisi leningin helmaa. Leningissä oli punaisia ruusukierteitä beigellä pohjalla. Marilyn oli avojaloin, hän seiso siinä sukkasillaan. Hän sanoi, että oli tietenkin huikentelevaista ostaa uusi puku sellaiseen tilaisuuteen, mutta hänestä nyt vain tuntui siltä. Tommy – joka

oli tuntenut Marilynin vuosia, jo silloin kun tämä oli ollut lukiossa Amgashissa – näki hänen hämmennyksensä ja sanoi, ettei se ollut hänestä lainkaan huikentelevaista. Sitten hän sanoi: ”Auttaisitko sinä löytämään jotain nättiä vaimolleni?” Hän näki miten Marilyn sähköistyi ja sanoi kyllä, totta kai hän auttaisi, ja sitten hän meni sovituskoppiin ja palasi tavallisissa vaatteissaan, mustassa puolihameessa ja sinisessä villapuserossa, matalakantaiset kengät jalassa, ja vei Tommyn samantien huivien luo. ”Kas tässä”, hän sanoi ja nappasi punaisen huivin, joka oli kirjottu kultalangalla. Tommy otti sen, mutta nappasi toiseen käteensä kukallisen huivin. ”Ehkä tämä”, hän sanoi. Ja Marilyn sanoi: ”Joo, se sopii Shirleylle”, ja sitten Tommy tajusi, että Marilyn olisi halunnut punaisen huivin itselleen, mutta ei ikinä raatisi ostaa sitä. Marilyn oli ollut suloinen tyttö silloin kun Tommy oli aloittanut koulun vahtimestarina. Hän oli sanonut: ”Hei herra Guptill!” aina kun oli nähnyt hänet, mutta nyt aikuisena naisena hän oli hermostunut, laiha ja kireänaamainen. Tommy ajatteli muiden tavoin sen johtuvan siitä, että hänen miehensä oli ollut Vietnammassa eikä ollut palattuaan toipunut ennalleen; Tommy näki Charles Macauleyta kaupungilla ja mies näytti aina olevan ihan muissa maailmoissa, mies parka, eikä ollut helppoa Marilynilläkään. Joten Tommy piteli punaista kultalangalla kirjottua huivia kädessään hetken kuin harkiten ja sanoi sitten: ”Taidat olla oikeassa, tämä sopii paremmin Shirleylle”, vei kukallisen huivin kassalle ja kiitti Marilynia avusta.

”Hän tykkää sitä”, Marilyn sanoi ja Tommy sanoi että niin varmasti tykkääkin.

Kadulle palattuun Tommy käveli kirjakaupalle. Sieltä saattaisi löytyä puutarhakirja josta vaimo pitäisi, mutta sisälle päästyään hän kierteli ja näki – keskellä kauppa – esillä pinon Lucy Bartonin uutta kirjaa. Hän otti sen käteensä – kannessa oli kaupunkitalon kuva – ja katsoi sitten takakannen lievertä, jossa oli kirjailijan kuva. Hän ei tunnista Lucyä jos tapaisi hänet nyt, mutta koska hän tiesi naisen Lucyksi hän erotti tuttuja piirteitä, muistuman tytön hymystä, se oli edelleen ujo. Hänen mieleensä tuli taas kerran se iltapäivä, jolloin tyttö oli sanonut katkaisseensa liidun tahallaan, ja se hassu pikku hymy. Lucy oli tietenkin nyt vanhempi nainen, ja kuvassa hänen tukkansa oli kammattu pois otsalta, mutta mitä enemmän hän katsoi sitä, sitä enemmän kuva muistutti tyttöä, joka Lucy oli ollut. Tommy siirtyi sivummalle antaakseen tietä äidille, jolla oli kaksi pientä lasta, ja nainen meni hänen ohitse sanoen: ”Anteeksi nyt kovasti”, ja Tommy sanoi: ”Ei se mitään”, ja mietti sitten – niin kuin teki joskus – millaista Lucyn elämästä oli tullut siellä kaukana New York Cityssä.

Hän pani kirjan takaisin pöydälle ja meni etsimään myyjää, jolta kysyä puutarhakirjaa. ”Minulla taitaa olla juuri se mitä haette, tämä saatiin juuri”, ja tyttö – joka ei ollut oikeasti enää tyttö, vaikka Tommysta naiset nykyään näyttivät kaikki tytöiltä – haki hänelle kirjan, jonka kannessa oli hyasintteja, ja Tommy sanoi: ”Täydellistä.” Tyttö kysyi haluaisiko hän sen pakettiin ja hän

sanoi että se olisi hienoa, ja sitten hän katseli miten tyttö kietaisi kirjan hopeapaperiin. Hänellä oli sinistä kynsilakkaa ja hänen kielensä pilkotti hampaiden välistä, kun hän keskittyi teippaamaan paketin ja antoi sen sitten leveästi hymyillen Tommylle. ”Täydellistä”, hän toisti ja tyttö sanoi: ”Hauskaa päivänjatkoa”, ja Tommy toivotti samaa. Hän lähti kaupasta ja käveli kadulla kirkkaassa auringonpaisteessa. Hän kertoisi Shirleylle Lucyn kirjasta; vaimo oli pitänyt Lucysta, koska hänkin oli pitänyt. Sitten hän käynnisti auton ja lähti parkkipaikalta, lähti ajamaan tietä pitkin kotia kohti.

Tommy ajatteli Johnsonin poikaa, sitä miten hän ei päässyt eroon huumeista ja sitten Tommy ajatteli Marilyn Macauleyta ja tämän miestä Charlieta, ja sitten hän muisteli omaa veljeään, joka oli kuollut muutama vuosi sitten, ja hän ajatteli miten veli – joka oli ollut toisessa maailmansodassa mukana keskitysleirejä tyhjentämässä – oli palannut sodasta muuttuneena miehenä. Avioliitto oli päättynyt eroon ja lapset kartoivat häntä. Vähän ennen kuolemaansa veli oli kertonut Tommylle, mitä oli nähnyt leireillä, ja miten hän ja muut jenkit olivat saaneet tehtäväkseen käyttää kaupunkilaisia leirillä. He olivat joutuneet viemään ryhmän kaupunkilaisnaisia keskitysleirille näyttääkseen heille millaista siellä oli ollut, ja Tomryn veli sanoi, että vaikka jotkut naisista itkivät, toiset kulkivat leuka pystyssä vihaisen näköisinä aivan kuin olisivat kieltäytyneet tuntemasta häpeää. Mielikuva ei ollut jättänyt Tommya rauhaan ja hän mietti miksi se juuri nyt oli pulpahtanut hänen mieleensä. Hän veivasi

ikkunan kokonaan alas. Mitä vanhemmaksi hän tuli – ja hän oli jo vanha – sitä paremmin hän ymmärsi, ettei koskaan ymmärtäisi hyvän ja pahan välistä hämmentävää ristiriitaa ja ettei ihmisten kenties ollut tarkoitukseen ymmärtää näitä asioita eläessään.

Mutta kun hän lähestyi kylttiä, jossa luvattiin OMPELUA JA KORJAUSTÖITÄ, hän hiljensi vauhtia ja kääntyi Bartonin talolle vievälle pitkälle tielle. Tommy oli ottanut tavakseen käydä tapaamassa Pete Bartonia, joka ei tietenkään ollut enää poika vaan aikuinen mies. Kenin – Peten isän – kuoltua Pete oli jäänyt asumaan yksikseen vanhaan kotitaloon eikä Tommy ollut nähnyt häntä pariin kuukauteen.

Bartonin talolle vievä tie oli tosiaan pitkä, paikka oli kaukana kaikesta ja Tommy oli vuosien varrella keskustellut Shirleyyn kanssa siitä, ettei eristyneisyys ollut lapsille hyväksi. Toisella puolen tietä kasvoi maissia ja toisella soijapapuja. Keskellä peltoja olleeseen yksinäiseen – ja isoon – puuhun oli iskenyt muutama vuosi sitten salama, ja nyt se makasi maassa kyljellään, pitkät katkenneet oksat kohti taivasta töröttäen.

Kuormuri seisoj pienen talon vieressä. Talo oli ollut maalaamatta niin monta vuotta, että se oli haalistunut, paanut olivat valkeita ja osa niistä oli kokonaan irronnut. Kaihtimet oli laskettu alas niin kuin aina. Tommy astui autostaan ja meni koputtamaan ovelle. Seistessään siinä auringonpaisteessa hän tuli uudestaan ajatelleeksi Lucy Bartonia, miten laiha tyttö oli ollut, säälittävän laiha, ja miten pitkä ja vaalea hänen tukkansa

oli ollut ja miten hän ei juuri koskaan katsonut Tommya silmiin. Kerran kun tyttö oli ollut vielä ihan lapsi, Tommy oli astunut luokkaan koulun jälkeen ja siellä tyttö oli istunut lukemassa ja hypähtänyt ilmaan – hän oli tosiaan hypähtänyt säikähdyksestä ilmaan – kun ovi avautui. Tommy oli sanonut kiireesti: ”Ei, ei, kaikki hyvin.” Mutta tuona päivänä nähdessään miten tyttö oli säikähtänyt, nähdessään hänen kasvoillaan käväisseen kauhun, hän oli arvannut että tyttöä oli piiskattu kotona. Ei hän muuten olisi tuolla lailla säikähtänyt. Tajuttuaan sen Tommy oli alkanut pitää häntä silmällä ja joskus hän tosiaan näki tytön niskassa tai käsivarsissa mustelmilta näyttäviä keltaisia tai sinertäviä jälkiä. Hän kertoi niistä vaimolleen ja Shirley sanoi: ”Mitä meidän pitäisi tehdä, Tommy?” Ja Tommy oli miettinyt sitä ja Shirley oli miettinyt sitä, ja he olivat tulleet siihen tulokseen, etteivät tekisi mitään. Mutta samana päivänä, kun he olivat keskustelleet siitä, Tommy oli kertonut, mitä oli nähnyt Ken Bartonin, Lucyn isän, tekevän vuosia sitten, kun heillä vielä oli ollut maitotila ja Ken oli joskus käynyt korjaamassa koneita. Tommy oli mennyt yhden navetan taakse ja nähnyt Ken Bartonin housut kintuissa runkkaamassa ja kiroamassa – se oli ollut varsinainen näky! Tommy oli sanonut: ”Äläpä tee tuollaista täällä, Ken”, ja Barton oli kääntynyt ja mennyt kuormuriinsa ja ajanut pois, eikä ollut palannut töihin viikkoon.

”Tommy, mikset kertonut minulle mitään?” Shirleyyn siniset silmät katsoivat häntä kauhistuneina.

Ja Tommy sanoi, että se oli tuntunut liian kamalalta kerrottavaksi.

”Tommy, meidän on tehtävä jotain”, vaimo oli sanonut sinä päivänä. Ja he olivat keskustelleet ja päättäneet uudemman kerran, etteivät voineet asialle mitään.

Kaihdin liikahti ja sitten ovi avautui ja Pete Barton seisoi kynnyksellä. ”Hei Tommy”, hän sanoi. Pete astui ulos aurinkoon, sulki oven perässään ja tuli seisomaan Tommyn viereen ja Tommy tajusi ettei Pete halunnut häntä sisälle taloon; paha haju tuntui jo, se taisi uhoita Petestä itsestään.

”Satuin ajamaan ohi ja päätin pistäytyä katsomassa mitä sinulle kuuluu”, Tommy sanoi leppoisasti.

”Kiitos hyvää. Kiitos kysymästä.” Peten kasvot näyttivät kalpeilta auringossa ja hänen hiuksensa olivat jo melkein kokonaan harmaat, mutta vaalean harmaat, ne näyttivät saman sävyisiltä kuin hänen takanaan olevan talon haalistuneet seinät.

”Käytkö vielä töissä Darrin tilalla?” Tommy kysyi.

Pete sanoi käyvänsä, vaikka se homma oli melkein valmis, mutta hänellä oli toinen tiedossa Hanstonissa.

”Hyvä.” Tommy siristi silmiään, soijapapupeltoja riitti horisonttiin asti, kirkasta vihreää vasten ruskeaa multaa. Aivan taivaanrannassa näkyi Pedersonin maatilan navetta.

He puhuivat niitä näitä erilaisista koneista ja tuuliturbiineista, joita oli vastikään kohonnut Carlislen ja Hanstonin välille. ”Kai niihin vain täytyy tottua”, sanoi

ELIZABETH STROUT (s. 1956) on pidetty ja paljon luettu yhdysvaltalainen kirjailija. Hän voitti vuonna 2009 Pulitzer-palkinnon teoksellaan *Olive Kitteridge*, joka vakuutti myös televisiosarjana. *Nimeni on Lucy Barton* nousi The New York Timesin bestsellerlistan kärkeen vuonna 2016. Strout on syntyisin Mainesta ja hän on koulutukseltaan juristi.

Väkevä kuvaus sydämen murhenäytelmistä ja pienistä arjen tragediaista Amgashin pikkukaupungissa, jossa kaikki tietävät toisensa mutta harva tuntee edes itseään.

”Ihmisielen synkimmät sopukat lävistäviä oivalluksen hetkiä, jotka karulla tavalla näyttävät toteen, millaiselle julmuudelle rakkaus meidät altistaa.”

SAN FRANCISCO CHRONICLE

”Tämä hienovarainen terävyys, lukijaan luottaminen ja ihmisen psyyken ymmärrys, tuo paikoin mieleen merkityksellisten virkkeiden mestarin Alice Munron.”

HELSINGIN SANOMAT

Päällys: Laura Lyytinen • Kuvat: Istockphoto

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-0089-7